

Rátka

Domonkos István

*Es hogy a tenger előtt a világ minden dolga hiábavaló,
ezt beszélik egy este a szél katonái a világ végén, a
száműzetés fövenyes partján.*

(Saint-John Perse)

*Van egy halam bús merengő
Emlékem egy dúlt tengertől
Szivárványok úsznak egén
Tavaiban leány legény*

*Szemeiben azur ékkő
Hullámtestén ruha kéklő
Dalként úszik éltem vizén
Napként ivel Rátkám feléd*

*Alkonyt vontál holddal fölém
Tengert tártál hajnalt körém
Árnyak járnak tájad rendjét*

*Álmos bárkák szemed csendjét
Kagylók csókja hull ajkadra
Ambráillat a hajadra*

Ott, hol kövér, zsíros bőrű Napok fürödnek önnön fényükben, elnyúlva kamusz-szemű tócsákban, hol elképzelhetetlenségükben kéjelgő lányok mint világtájakat járt álmok ivelnek az égen csillogóbban a csillagoknál s szebben a megírt Szépségnél, csábosabban vágyott álmok úrnőinél — s kibontják ezüst hajuk az első, még oly valószínűtlen mosolyra is, melyet óhajtanak, mint tiikos és következmények nélküli anyaságot, mint a bukó nap eres sugaraiba kapaszkodó röpkülőhalak látványát: mikor a hold lopakszik már, mint pók, s szőni kezdi ezüst hálóját a sziklák kitért szemei közt, mikor a pálmák

S szóltam: vigasztaljatok, hiszen ez az utolsó stációm, s a vizek felém lengették lobogó kendőiket...

Mily gyorsan közeleg az idő: érzem, irtózatom tárgyává válnak a szavak, barlangjaim fénylő drágaköveit, hogy unom! A mondatok, a villanó képek varázsa nem kísért útjaimon, jelenem hajóján kór pusztít, dermedt srályok sirja keblem, s nincs múlt, s nincs jövő, nincs éj, s nincs szerelem, miért mondják a parti pálmára, lobogó vitorlára, hogy leány, trópusi hasonlatok mérge pusztít ereimben, minden új mondatom egy halál: a megbánás jegyeit viseli, átkok varjait! A logika ellen uszítanak, szívesen lemondanák minden felhalmozott tapasztalatról, igyekszem elfelejteni az ügyességet és szokások kényelmeit!

Néma leányt szeretek, s ez a mondat számomra jelent legkevesebbet; vak leányt szeretek, ezerszer kellene dacosan leírnom, hogy megértem: a napot szeretem, s hogy a nap virág, a legelképesztőbb mélységek virága, hogy a virág színes halál, akár a szívárvány, mely nem létezik, mint az álmok, mint az élet a fogalmak homoksvatagain!

A világ valamennyi költőjének minden sorát égni hagynám egy mo-lylyért, egy lusta hullámlócsanás víziójáért. Költők nincsenek!

Délután halakkal beszélgettem és gyerekekkel, a szél francia leány, elsőrendű feladatommá tettem irigyelni a szerelmeseiket.

Már megszoktam, hogy a part menti sziklák esténként korallokkal ékesítik testüket, ámbraillattól kábultan indulnak el egy, a mi éjünkhöz hasonló kertbe, melyet nevén nevezni még nem merek, s szemükből reggelre barackfa nő, és virágozik, gyümölcsöt hoz, melytől, ha megízlelik, sikonganak a lányok.

Leírt soraimról nem veszek tudomást többé soha!

A talákozások, ismerkedések, beszélgetések, viszonyok sablonjai oly irtózáttal töltenek el, hogy vacogva menekülök, nedvűs kaktuszok testét simogatom, hosszan, titokban.

Tegnap találtam egy eget csillagok nélkül, s nem csodálkoztam, egy leányt a hullámokon lebegve, tegnap fölbuzgott belőlem egy ősi, ösztönös dialektus, lépcsőket fedeztem fel az éjben, álmokat transzponáltam, tegnap, eltelve önmagammal, csónakokat láttam a fák koronáin, az aszfalt felhői és déliüzbái könnyeket csaltak szemembe, s mentem, s a barát messziről felém intett, tegnap...

Látod ott messze a közeledő felhőket?

Közeleg az idő
amikor hűtlen
angolnák rajai
borzolják idegeim nyugalmát
s nagy mélységeim fölött
a szerelmes löccsanások
messzire visszhangozzák
hazug percek átkát

A felvonuló est hadait a társzekerekkel?

Közeleg az idő
amikor a hűtlen
barátok rajai
elhagyják jó öbleim
sikoltó torkolatok
delták eszelős kacaja
hallik
delfinek teste integet
biztatón felém csupán

Imák püspökei szólnának, fogarral utat mutatnának a hadak zúgásának: íme az est.

**Közeleg az idő
amikor a kalózhajók
messze elkerülnek
tört árbcok
szennyes vitorlák
karsú hajótestek
áruló korallok
beleptik a szívet**

**Észak, Dél, Kelet, Nyugat felé kiált a pálmák mecsetje: íme a pánik,
a tárgyak és dolgok elbűjösása.**

**Rákjaim belém vájnak
szardellák ezüstjét
nem szórja testemre a hold.**

**Chagalli képeim siratom: a múlt fővényetn, mint máglyák lobognak
hevült szerelmesek, Rátkám! Sziréni dalt ölel a szellő!**

**Ó, Vanja! halld a barlangok és kagylók
múltat idéző zenéjét!**

**Aranyrögök a fény bajadérjai
Hullámok baldachinja füstölők
Melódiaként szétlengő tömjénillat
Talán mosolyok megváltása közeleg
Megnevezetlen szent dolgokat keresek
A szépség népgyűlései egy arcon
Ördögfejű békasó harcol és győz
A fővényt nem említem a helyet
S az időt mord toronyórák kedvesét
A vár unalmát és borzalmas betegségét
Nagy erdők ódon szobák nyugalma
Tévedt a képek közé levendulaillat
Száz dinár a forró sziget lányainak teste
Ringó csipők zenéje és a kibontott hajé
A vér madarai ösztönök morzsái fölött
Álmok szöttese vállra vetve
Ma nem létezem holnap se talán
Vágyak kölykei kirakókockáinak rabja
Szelek hordanak csomóba bogoznak
Elárulom hogy kedvesemnek lyukas foga van
Mint barlangba virágot nyitnak idegei
Ódvas kürtőn a fognak bacilusok méhei
Nyűtt kartonszoknyáját galambok viselik
Esténként testét dalos füvek ölelik
Elárulom hogy mindez már alig érdekel
Testek kirakatai szerelmek tömött bőröndjei
Utazások szakálla csókok emlékei
Megszűntek kísérteni a horog
Szimbólumának értelmét kimerítettem
Legjobb barátaim ma ellenségeim
A bogarakra vészt álmodók csodás kórt
Titkok pazarlója kutak lakója
Az ünnepi utolsó vacsora után
Krisztust zavartam a lejtőkön kasul
Hegyek gerincén megölte az álmok
Az est templomai üresen konganak
A leáldozás eseménye ceremóniája
Fáraszt mint a tekintetek a szellő**

Végtelen üresség kavicsai csörögnek
O túlzások színtelenség unalom szavai
Tovább állok!

S lányok jöttek hosszú sorokban, s az utak rémülten, bugyborékolva
tengerembe vetették magukat!

A karcsú égalj csókjait ki felejténé, Danira!

A bor birodalmi hegyek lábai előtt
Rétek szétvert hadai visszavonulóban
Házak sziklahátra terülve fényekkel
rakottan

A Mozgás ösvényei íjként megfeszülve
Létezés faltjainak bűzös kipárolgása
Felhők kínjai könnycseppek veszte
Források üzenetei hangok szaporulata
Vágyak kivándorlása kígyós tekerődése
Szomjúság felvonóhidai leeresztve
Csönd döbbenete a hangkáosz felett
Útonállók délibábos izgató csoportjai
S az olajfákon távol halál lobog s szerelem
Danira!

Há hozzád is elér fáradt mozdulatom
A sziklahátról vedd magad a szerelem
Fényözönébe, Vesma!

A fák távol tartották maguktól illatukat
Ósdi szelek szfinxrei könnyököltek fintorogva
Az ég selymét hullámok vonszolták csacsogva
Míg a nagy szerelmek fáraói a sóhajok
Mitoszként szöve be az eget mélységeket
Hattyúk bújával lepik meg az alkony ezüstbárkát
Egy gyönyörű táj ígéretével a hold közeleg
Szerelmünk roppant kagylójába fényes drágakőnek

Grozdana! nézd! már az est hajába
Túrtak a fenyők!

Napok drágakövei
Szótlanságom mélységeiben
Lebukó pillantás vágya
Arcomon az éjszaka arcán
Egy hervadás sejtelmei
A délutánok fecskés ligetjén
A nagy szivárvány
Elterülve a réten
Kezde egy burjángásnak
Aratók jenek kaszáikat elé
Mosoly kölykei indulnak tarisznyásan
Egy jólét örvényének
Ajkaról lopott habbal
Elrohannak a folyók
Feldiszíteni a dal kertjeinek töltésért
A fény tekintetének jövődömondói
Már elindultak zöldbe borulva
Sötétség jönsői vihognak
S virágok fejedelmei vívnak
Az est kegyeiért
Harmatcseppkirálynőjéért!

Jósnőm! az ébredés vizei
meddig tűnődnek még
az est tárt partjai előtt?
Az áldozat szökése
az ég karmai közül
mikorra várható?
Elindult-e már a Mezőőr,
s az üldözött virágok könyörgése
a Jóság Búzatábláit körülvevő
Rideg Hajnalokban hallik-e?
Az élet torreádorjai
a múlt szeleibe bújva
elérlik-e a fénytelen nappalok
csendarénáit,
még mielőtt a feledés óriásai
széles mozdulattal szerterőpítik
fekete vásznaikat
s a színek gyermekei
magára hagyják a szivárványt?
A sors szárnyszegett felhői
a halál jelképévé érett cseppeket
mint kígyókat meddig dédelgetik
keblükön?
Az éj várakozó gyerekeinek keblére
miért ütött halálos sebet
a reménytelenség holdja?
Jósnőm! csak a feledés tornyainak
néma harangjai
a homály galambjai
ihletik életre a dal perceit
s Rátkám szemei
a jelen matató tenyerén!
Ha Rá gondolok: szemeiben folyók ölelik
egymást, napkelte sündörög
(Ismerősöm a folytonos csobogás,
a színes halak rajzása mindennapos látvány),
ha Rá gondolok: szemeiben az éj és a halál
felváltva ténfereg,
sejtések lombjait kapkodva gyűjti az est,
ha Rá gondolok!
S tudom: az éj és a halál ragadták el
szemeit,
keblének drágaköveit,
s tudom: szemeinket források és hajnalok
őrzik rettegve, tudom!
Az Örökmécs árnyékában Rá gondolok:
ha haját ereklyeként őrzik
minden rendbeli kolostorok,
ha az ezüst és arany csókjaival
felszenteit olajág a dísz,
hova bújdossak örömmel,
az ég vagy a föld tengereinek
ajándékozom az apályt és dagályt?
Rá gondolok!
Ha a sziklák néha ellopják vállait,
ha ajkát a múlt lovagjai
mezővértesen,
holdsisakosan a Búcsúzásnak
feledéssparipákon elviszik,
a Bánat búzatábláit
szeretném bemutatni
a Vigasz tengereinek, ha Rá gondolok.

Ha Rá gondolok: az évek testéről
letépném a Napfelkelték ékszereit,
ha Rá gondolok: tunya századok
álmaiba lépnek, a népek Őshazáját
ajándékozom a perceknek,
minden gombát és fát a testére
vezényelnék, virágok ősi illatát,
Rá gondolok!

Ha nem tudná: megmutatnám,
az éj fáinak dölve, a csillagok hátát,
az ég örömét a földnek,
de galambjai fennen röpködnek
s szoknyája dúcait díszítik.

Szemeit az Éneknek
és Üregek Homályának mutatnám be,
Tájak hóbortos dalainak,
Városok tereinek,
Gyümölcsök fejedelmeinek,
az Alkohol királynőinek, a Szemeit!
Rá gondolok!

Ő a szomorúság hattyúinak lánya,
könnyeit két évtized szent kútjai őrzik,
a Fájdalom zarándokainak hálacsókjaiból
szótt uszályát holdtöltekor viseli,
mint a csillagokat is,
mint a mérhetetlen nagy vizeket:
a Múltat, Jelent és Jövőt,
mint a szerelem fogalmait,
mint a szárnyalást, a csapongást,
holdtöltekor viseli homlokán
szűz lányok álmát,
keblén a szeleket,
ajkán a susogást,

iszonyú ügyekén a tengert és eget!
Ó, Csalódás kegyeltjeit, holdjain,
Tavaszaik örületében meddig bolyongtok? —
kérdették a fájdalom csónakjainak
elszánt utasai, a szirének szigetei előtt,
a félelem sellőitől

S a Hit Várományosai leborultak
a Városkapuk előtt,
s tenyerükön vérük szökőkútjai
halk csobogásba kezdtek.

Kedvesem a boldogság és bánat élő
gyerekeinek temetője, a Kedvesem!

Ha Rá gondolok: szemeiben viharok
ölelik a fákat,

a Börtön Mocsarainak bűze leheletükön,
s tudom: végül lombokhoz menekülnek,
az idegek sikoltó nádasaihoz,
a vér hullámaihoz,
ágak mértani ábrái közé,

a gondolat tölgyerdeibe — a Viharok!

Életük célja: a Búcsú — rebegték

a Cserjék Törpéi egy,

a Rák csillaga jegyében álló éjen —

szívek romjait porral lepik,

örök kísérik a Szellők és Forgószelek.

a búcsú ötvözetei

A nap és az élet, a hold és a halál közös nevezője az álom és Kedvesem.

A nap csupán égő fogalom, hajnal vagy emlék, az élet a múlt, csók talán vagy tavasz — ki vezényelte hát az áldozó nap és élet elé a tengereket?

A hold unalom, ezüstpazarlás, összerabolt hangulatok testeinek alkotórésze, tudom már, hogy a halál monumentális lehetőség, s remegek az örökkévalóság titokzatos erőinek láttán, melyek a hold és a halál alá láncolták a sivatagokat.

Kedvesem a tengerek és sivatagok legdrágább ötvözete az álmok múzeumában.